

O avtorju: **Ladislav Jirásko** je velik promotor Slovenije na Češkem, ki naše gore obiskuje že od 70. let 20. stoletja in je leta 1987 izdal tudi prvi knjižni planinski vodnik v češčini, kjer so opisane slovenske gore in tudi druga jugoslovanska gorstva. Slovenske gore dobro pozna. Je tudi pobudnik ustanovitve Češko-slovenskega planinskega društva, ki nadaljuje poslanstvo predhodnega društva s konca devetnajstega stoletja. Slovenske gore, pohodništvo in alpinizem je promoviral tudi z delom v turističnem podjetju Alpy spol, s pisanjem za reviji Lidé&Hory in Turista ter na mednarodnem festivalu alpinizma v Pragi. Podpisuje se tudi pod film *Češka koča in češko-slovensko planinsko sodelovanje*. Leta 2025 mu je predsednica države za dolgoletno krepitev slovensko-češkega prijateljstva na področju planinstva in alpinizma ter za velik prispevek k promociji Slovenije na Češkem in v mednarodnem alpinističnem okolju podelila državno odlikovanje Red za zasluge.

Avtor razstave: Ing. Ladislav Jirásko - CEO, ALPY spol. s r.o.
Štefanikova 63, 150 00 Praha 5 v sodelovanju z Andrejem
Karničarjem, Občina Jezersko

Avtorica teksta zloženke: Saša Roškar

Koordinacija razstave: ZVKDS OE Kranj
Sabina Ravnikar, Saša Roškar, Mateja Ravnik

junij 2026

Češka koča Trajna vez češko-slovenskega sodelovanja

Ladislav Jirásko

Razstava bo na ogled v **Razstavišču dr. Ceneta Avgušтина**,
Tomšičeva ulica 7 v Kranju, **od 16. junija do 10. julija 2026**
ob delovnikih med 8. in 15. uro.

Razstava osvetljuje bogato zgodovino češko-slovenskega planinskega sodelovanja, katerega simbol ostaja Češka koč, ena najstarejših in najbolj prepoznavnih planinskih postojank v Kamniško-Savinjskih Alpah. Skozi zgodovinske fotografije, dokumente in pripovedi predstavlja vezi med češkimi in slovenskimi planinci ter pomen, ki ga je imela Češka koč pri razvoju planinstva in kulturnih stikov med narodom.

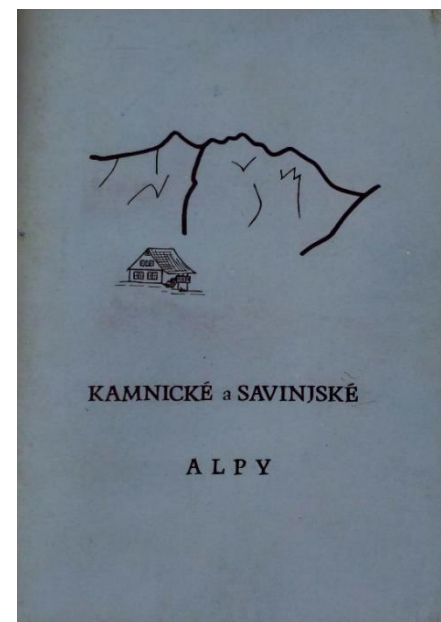

Češka koč med gradnjo. Vir: Planinski vestnik

Češko koč je zgradila Češka podružnica Slovenskega planinskega društva leta 1900 po načrtih arhitekta Jozefa Podhájskýa na mestu, kjer je prej stal pastirski stan Kropivnikove kmetije. Čehi so zemljišče odkupili od jezerske občine, macesnov les za gradnjo so posekali v okolici, apno so žgali na mestu gradnje. Gradnjo koč je vodil domačin, nadučitelj Franc Kocbek. Oblikovanje koč izhaja iz kulturnega konstrukta »češke koč« (Česká chalupa), ki jo je leta 1891 za Jubilejno razstavo v Pragi pripravil arhitekt Antonín Wiehl. Graditi so jo začeli leta 1899 in jo zgradili do začetka sezone leta 1900. Ob otvoritvi 26.7.1900 jo je blagoslovil triglavski župnik Jakob Aljaž, slovesnosti pa se je udeležilo 250 turistov, med njimi 70 Čehov. Navzoč je bil tudi ljubljanski župan dr. Ivan Hribar. Po prvi svetovni vojni je koč pripadla Slovenskemu planinskemu društvu. Od leta 1949 koč upravlja Planinsko društvo Jezersko.

Jezerjani s Čehi na račun Češke koč do danes ohranjajo in vzdržujejo prijateljske vezi ter obeležujejo pomembne obletnice. Jezerjani s ponosom ohranjajo izvirno podobo Češke koč, ki je tudi pomembna točka jezerskega planinstva, turizma, pa tudi športnega udejstvovanja na sploh.

Ob 120-letnici gradnje je bila Češka koč skupaj z originalnim ohranjenim inventarjem razglašena za spomenik lokalnega pomena. S tem se je lokalna skupnost poklonila spomeniku, ki je desetletja soustvarjal jezersko identiteto, spomeniška in muzejska stroka pa sta prepoznali njeno izjemnost v našem prostoru. Gre za edino planinsko koč pri nas, ki je to tudi že od svojega nastanka, in je razglašena za kulturni spomenik. To je tudi planinska koč, ki je ohranila največ izvirne podobe in izvirne materialne substance. Na Gorenjskem imata iz predvojnega časa status registrirane dediščine še Aljažev dom v Vratih in Planinski dom v Kamniški Bistrici, a sta bila oba do danes bistveno bolj spremenjena.

Vodnik po Kamniško-Savinjskih Alpah iz leta 1980.